

מתוך תולדות כפר מנחם – ממתיהו שור חלק שני ע"מ 83

על שיחה מיוחדת ומעניינת, אשר עוררה גם עכשיו התעניינות במכון בן גוריון, נספר להלן: כבר סיפרנו על החלטת מועצת האו"ם ב-29 לנובמבר 1947 על חלוקת ארץ-ישראל ל-2 מדינות: יהודית וערבית, והקיבוץ שלנו לפי מפת החלוקה במדינה הערבית, ומצב הרוח ששרר בקיבוץ לקראת הבאות. יחד אתנו היו עוד 33 ישובים יהודיים, לפי מפת החלוקה במדינה הערבית, וביניהם 13 קיבוצים. בשיחת הקיבוץ מ-6.12.47 מוסר אברהמקיה, בא-כוח הקיבוץ, על פגישת 13 הקיבוצים עם בן גוריון, ביניהם גם הוא היה, בשיחה אתו על עתיד הישובים היהודיים במדינה הערבית. את הפרוטוקול כתב כרגיל חבר אשר תורו הגיע לכתוב פרוטוקול כמנהג הימים ההם, ויש לקחת בחשבון שזוהי לא סטנוגרמה, אלא שמיעת הדברים מפי חבר אשר כתב את דבריו בהתאם ליכולת הקליטה שלו ואף האינטליגנציה. והנה מה שלפי הפרוטוקול אברהמקיה סיפר:

"אחרי ההחלטה באו"ם מתחילים המשקים מחוץ לגבולות המדינה היהודית לדאוג. הוסכם לפנות לבן גוריון. ראשונים לנו היו משקי הצפון. הוא ציין בשיחה זאת הצורך בהגדלת מספר החברים מבחינת הביטחון. נדהם מאי-פרסום מספר המשקים האלה. בפגישה עם משקי הסביבה לא רצה להתניח לבעיות הכלכליות הקשות שלהם. גת, יד מרדכי, קדמה, גל און, ניצנים ואנחנו. הוא מבדיל בין 3 גושים שמחוץ לגבולות המדינה היהודית: צפון, ירושלים ודרום. הבעיות שונות. משותף הרצון להיכלל בתוך המדינה היהודית. בדרום מכביד על המצב הביטחון, המרחקים וקשיי הקשר, הגיל הצעיר, חוסר ביצורים וגדר, בגלל חוסר אמצעים. הוא אינו חושב שיש לחשוש מניתוק, וכמובן כל אחד צריך להישאר במקומו, היות והגבולות אינם סגורים וב-10 השנים הראשונות התנועה תהייה חופשית לפי החוקה שאסור להחליף את האוכלוסייה בשנה הראשונה לאחר ביטול המנדט. לכן צורך דחוף בהגדלת האוכלוסייה במשקים. מבטיח להסדיר את זה עם שובו של קפלן. הוא חושב שהמדינה היהודית תקום בשנה הקרובה, אבל אינו חושב שתקום המדינה הערבית. הוא רק חושש שאז הערבים ייקחו את הנשק האנגלי. מציעים לצופף את הישובים בינינו: קדמה, גת, נגבה. הוא אינו חושב שכעת נקים נקודות חדשות ואת המים נצטרך לחלק עם השטח הערבי. לכן לא יוכלו להעמיד את עודפי מי כפר ורבורג לרשות התיישבות חדשה במרובע הזה.

אשר למצב הכלכלי, הוא חושב שבערך הוא מכיר את מצבנו, אך לא חושב שיוכלו כעת לדאוג, בעדיפות ראשונה, למשקים שמחוץ לגבולות. אחרי שגילה שבין המשקים ישנם גם קיבוצים מהשוה"צ הוא ציין שדו לאומיות היא אצלנו רק להלכה, למעשה אנו רחוקים מזה. הוא חושב שבתוך המדינה שלנו יצטרכו לקום קבוצות דו לאומיות. בתור שם למדינה הוא מתנגד לשם 'ארץ-ישראל', אלא חושב על 'ציון', 'יהודה', או דומה לכך. אנחנו נשאר בחסות ודאגתה של כל ההתיישבות. אך הדאגה הראשונה לפיתוח המשקים בתוך המדינה תהייה להרבות ברכישת נשק. כרגע יש מחסור אך מקווה שהמצב ישתפר.

הוא כתב מכתב למרכז החקלאי בו הוא דורש עזרה דחופה לפיתוח המשקים שמחוץ לגבולות המדינה, להגדלת תקציבים מיוחדים. קריאתו אלינו: 'תעשו הכל למען רכישת נשק מכל הבא ליד'.

הוקמה ועדה מיוחדת שתבקר במשקים הנ"ל שתבוא גם אלינו ביום א' או ב' לבדוק את האפשרויות לייצובם של המשקים. חושב שהנקודות הצעירות יזכו בעזרה רבה יותר. דרשנו פגישה קודמת עם מזכירות הקבה"א. ענו לנו שאין צורך בפגישה מקדימה עם בן גוריון, שהוא בעניינים ודואג מאד.

לפני בואה של ועדת המרכז החקלאי החלטנו להביא את עצמותינו, פירוט של פיתוח הענפים והמפעלים שלנו, דרישת הרחבת השיכון שהיא בעיה חריפה מאד, גמירת הכביש, ייעור הגבעה הצחיחה, היחס למים. הדעות במזכירות שונות - קידוח נוסף מחד, או להביא מים מקדמה. אלה לא יהיו מים מהמדינה היהודית. המתנגדים מפחדים לדרישתם בסכום נוסף מהתקציב הזה שהוא דבר מסופק. הקידוח, באם יוחלט עליו, יתבע ביצורים וגדר...".